

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-52/12-E

**Název právnické osoby
vykonávající činnost školy
a školského zařízení:** **Základní škola Pardubice - Svítkov, Školní 748**

Sídlo: Školní 748, 530 06 Pardubice - Svítkov

IČ: 48 161 144

Identifikátor: 600 096 165

Právní forma: příspěvková organizace

Zastoupená: Mgr. Boženou Koblížkovou, ředitelkou školy

Zřizovatel: Statutární město Pardubice

Místo inspekční činnosti: Školní 748, 530 06 Pardubice - Svítkov

Termín inspekční činnosti: 23. 1. až 26. 1. 2012

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonávané podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou, a to zejména:

- zjišťování a hodnocení zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce podle § 2 odst. 1 písm. b) a § 16 odst. 6 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů,
- zjišťování a hodnocení personálních podmínek podle § 164 odst. 1 písm. c) a e) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů,
- zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k cílům stanovených školním vzdělávacím programem podle § 2 odst. 1 písm. g) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů,
- zjišťování a hodnocení materiálních podmínek, bezpečnosti a ochrany zdraví žáků podle § 29 odst. 1 a 2 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů,
- zjišťování a hodnocení souladu školních vzdělávacích programů s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání podle § 5 odst. 1 a 2 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Aktuální stav školy

Základní škola Pardubice - Svítkov, Školní 748 (dále škola) vykonává činnost základní školy (kapacita 500 žáků), školní družiny (kapacita 90 žáků) a školní jídelny na základě platného zápisu v rejstříku škol a školských zařízení.

V letošním školním roce jsou v 17 třídách vzdělávání celkem 403 žáci 1. až 9. ročníku. Jejich počet má za poslední tři roky mírně stoupající tendenci. Kapacita školy je využita přibližně z 81 %, průměrná naplněnost tříd je poměrně velká (24 žáci). Z okolních obcí dojíždí cca 11 % žáků.

Ve škole je aktuálně integrováno 13 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, pro které byly zpracovány individuální vzdělávací plány. Zpravidla v každém třídním kolektivu je dále evidováno několik žáků s obtížemi spadajícími do hraničního pásma nejružnějších typů vývojových poruch. Cizí státní příslušnost mají tři žáci.

Výuka je vedena podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále ŠVP). Ve školní družině (dále ŠD) jsou zřízena 3 oddělení, její kapacita je naplněna na 100 %. Zájmové vzdělávání probíhá na základě Školního vzdělávacího programu školní družiny.

Pedagogický sbor tvoří 24 vyučující a dvě vychovatelky, v kolektivu jsou tři muži. Odpovídající vzdělání chybí 2 učitelům, míra kvalifikovanosti je vysoká, činí cca 92 %. Jeden pedagog, kromě přímé vyučovací povinnosti, působí zároveň jako vychovatel ve ŠD (úvazek 12,5 hodiny).

V nedávné době proběhla rekonstrukce střechy a pláště budovy, včetně výměny oken, postupně dochází k vylepšování a modernizaci prostředí učeben (např. nové zařízení cvičné kuchyně, obnova žákovského nábytku). Ke kvalitativnímu posunu došlo i ve vybavení informačními a komunikačními technologiemi (dále IT), byly zakoupeny interaktivní tabule, notebooky. Tyto změny významným způsobem přispěly ke zlepšení podmínek pro vzdělávací proces. Škola nemá bezbariérový přístup.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola oslovuje žáky a jejich rodiče vzdělávací nabídkou zaměřenou na všestranný rozvoj osobnosti s prvky environmentální výchovy a širokou paletou volitelných předmětů. Svoji činnost prezentuje na internetových stránkách www.zssvítkov.cz a ve školním časopisu. Ředitelka školy při přijímacím řízení postupuje ve shodě s platnými právními předpisy.

Organizace vzdělávání v některých oblastech nerespektovala ustanovení vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů. Výuka skupiny žáků 7. ročníku ve volitelném předmětu sportovní hry probíhá jeden den v týdnu nultou vyučovací hodinu. Její začátek je stanoven na 6:55 hodin, přičemž dle právního předpisu může vyučování začínat nejdříve v 7:00 hodin. Žáci VII. A mají ve zmíněný den v dopoledním vyučování 7 vyučovacích hodin, tj. o 1 vyučovací hodinu více než vymezuje uvedená vyhláška. Přestávka mezi 6. a 7. vyučovací hodinou není stanovena v předepsané minimální délce 10 minut.

Disponibilní časovou dotaci pro 1. stupeň škola z cca 79 % využila pro český jazyk a matematiku. Na 2. stupni věnuje přibližně 71 % disponibilních hodin volitelným předmětům a posílení vzdělávací oblasti Člověk a příroda. V uplynulém školním roce

nebylo probírané učivo zeměpisu v 6., 8. a 9. ročníku v souladu se školním vzdělávacím programem, některé kapitoly nebyly odučeny.

Vzdělávací proces směřoval hlavně k naplňování kompetence k učení, byl veden převážně frontálním způsobem, často s dominantní rolí vyučujícího. Aktivizující metody a formy práce (prvky činnostního a kooperativního učení) pedagogové využívali pouze občas. Řešení problémových úloh, práce s chybou podporovaly rozvoj tvořivého myšlení a logického uvažování žáků. Výuka byla motivačně propojována s reálným životem, zřetelné bylo výchovné využití tématu, částečně i mezipředmětových vazeb. V průběhu vyučování pedagogové zpravidla respektovali individuální tempo žáků, většinou nechyběla zpětná vazba. Výuku v převážné míře vhodně doplňovaly podpůrné didaktické materiály. Z prostředků IT byly občas využity interaktivní tabule. Tělovýchovné aktivity probíhaly většinou v souladu s osobními předpoklady a pohybovými dovednostmi žáků.

Žáci prokazovali schopnost samostatně pracovat s textem, porozumět jeho obsahu. Úroveň jejich komunikace s vyučujícími i se spolužáky přiměřeně korespondovala s věkem, sociální vztahy se jevily jako funkční. Vyučovací hodiny se převážně vyznačovaly příjemnou pracovní atmosférou. Pedagogové cíleně vedou žáky k ochraně životního prostředí komplexní ekologickou výchovou (ekovýchovné pobyty, třídění odpadu apod.), žáci se pravidelně zapojují do projektu k ochraně přírody („Živá zahrada“). Sociální gramotnost je prohlubována zapojením školy do humanitárních akcí.

V rámci výuky bylo využíváno průběžné slovní hodnocení i klasifikace. K sebehodnocení nebyli žáci zpravidla vedeni, vzájemné hodnocení bylo uplatněno ojediněle. V nižších ročnících byli žáci většinou chváleni za dílčí pokroky, což je motivovalo k další práci. Úroveň vzdělávání ověřují učitelé vlastními evaluačními nástroji (ústní zkoušení, pozorování, písemné práce). Prostředkem k diagnostice zvládnutí učiva předešlého ročníku jsou vstupní prověrky, které jsou zadávány nejen v hlavních vyučovacích předmětech, ale i ve fyzice, zeměpisu, přírodopisu, dějepisu a chemii. Jejich rozsah je značně široký, žáci musí prokázat velké množství vědomostí (za celý školní rok), obsah těchto interních testů je často nastaven mimo základní učivo. Nevhodným se jeví i zadávání takto rozsáhlých opakovacích prací v krátkém časovém úseku (dle záznamů v třídních knihách přibližně v průběhu jednoho týdne), kdy není ojedinělým jevem psaní dvou i více opakovacích prověrek v jednom dnu. Žáci jsou tak přetěžováni, zbytečně stresováni, výsledkem jsou často i špatné známky. Z předložené dokumentace nevyplýval rozbor chyb a přijetí následných opatření.

Ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními a na základě jejich doporučení vyvíjí škola úsilí přijímat opatření k integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP). Individuální reedukační činnost zajišťuje vyškolenými vyučujícími. Ve vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů přetrvávají rezervy. Na žáky se SVP byly ve výuce kladeny zpravidla stejné požadavky jako na ostatní, včetně žáka s kombinací zdravotního postižení. Zapojení asistenta pedagoga do jeho vzdělávání (dle doporučení poradenského zařízení) škola uplatňuje pouze v některých vyučovacích hodinách. Oficiálně však není asistent pedagoga členem pedagogického sboru. Žákům s výchovnými problémy a žákům s riziky školní neúspěšnosti (podíl neprospívajících je cca 2 %) jsou dle ústního sdělení výchovné poradkyně poskytovány individuální pohovory a další péče. Vážnější případy škola řeší ve výchovných komisích, v součinnosti s rodiči a sociálními kurátory. Výchovná poradkyně také zajišťuje kariérové poradenství a pomoc žákům při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě.

Oblast prevence sociálně patologických jevů prolíná školním vzdělávacím programem, cílem je snižování výskytu rizikového chování žáků a zajištění zdravého klimatu školy.

Žáci pro osobní sdělení mají k dispozici schránku důvěry. Škola organizuje jednorázové i dlouhodobější akce pro žáky (přednášky, osobnostní kurz, škola v přírodě, zájmové kroužky a další) a probíhá též vzdělávání pedagogů v dané oblasti. Přes výše uvedené cíle převažují při hodnocení chování žáků výchovná opatření k posílení kázně, zejména z důvodu porušování školního řádu. Jejich četnost převyšuje počet pochval za školní úspěchy či zlepšení výsledků ve vzdělávání a reprezentaci školy. V oblasti práce metodika prevence jsou dílčí rezervy (např. neúplné vedení písemných záznamů o činnosti, absence navržených opatření).

Kvalitu vzdělávání škola opakovaně ověřuje prostřednictvím externích testů. Dosažené výsledky v testování se pohybují celkově zpravidla v pásmu průměru. Zpětnou vazbou je i úspěšné zapojení žáků do různých soutěží a olympiád. K významným se řadí na úrovni okresu medailová umístění v přírodovědné, výtvarné a rétorické soutěži nebo postup do celostátního kola v korespondenční matematické soutěži.

Škola se snaží o vytvoření bezpečného prostředí pro vzdělávání, provádí průběžná opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, zejména v oblasti poučování. V rámci tělesné výchovy učitelé pokyny k bezpečnému cvičení zmínili, avšak v realitě vyučovacího procesu byly opomenuty (žáci prováděli cvičení s hodinkami, náramky, řetízky apod.). Rozvrhem hodin je do jedné tělocvičny určena souběžná výuka tělesné výchovy i početných ročníků 1. stupně (např. až 56 žáků 3. ročníku nebo 53 žáci 1. ročníku). Z hlediska motorického rozvoje, osvojování pohybových dovedností dochází při tomto počtu žáků k omezení zdravé tělesné aktivity a plnění cílů ŠVP. Organizace výuky nerespektuje zcela zásady bezpečnosti a prostorové podmínky stanovené v dokumentu předloženém ředitelkou školy (počet žáků v tělocvičně).

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání je zpracován dle požadavků Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Škola na základě komparativní analýzy České školní inspekce vzdělávací program upravila a aktualizovala. Školní vzdělávací program školní družiny není sestaven v souladu s příslušným ustanovením školského zákona a je nutné jeho doplnění.

Ředitelka školy pracuje ve vedoucí pozici jedenáctým rokem. Nastavená organizační struktura, vymezené kompetence a vzájemná zastupitelnost jsou funkční. Zástupkyně ředitelky školy působí ve funkci třetím rokem, současně se zabývá prevencí sociálně patologických jevů. Záležitosti týkající se vzdělávacího procesu projednává ředitelka školy s pedagogickou radou, otázky zejména organizačního rázu řeší s učiteli na pravidelných provozních poradách. Výroční zprávy školy průkazně informují širokou veřejnost o podmínkách, průběhu a výsledcích vzdělávání. Patrný byl částečný nesoulad v dokumentaci školy (rozvrhy tříd nekorrespondovaly se zápisy v třídních knihách, listinná a elektronická podoba matriky se lišila např. v hodnocení žákyně uvolněné z tělesné výchovy). Tvorba úvazků učitelů není vždy systematická. Výuku matematiky v jedné třídě 5. ročníku zajišťovaly tři učitelky, což představuje pro žáky velké nároky z hlediska přizpůsobování se různým pedagogickým stylům. Dílčí nedostatky byly ve vnitřním řádu ŠD (např. práva a povinnosti žáků a jejich zákonných zástupců, podmínky zacházení s majetkem). Chybějící údaje v dokumentaci ŠD (např. zápisní lístky, přehledy výchovně vzdělávací práce) škola odstranila v průběhu inspekční činnosti.

Pedagogický sbor tvoří převážně zkušení učitelé s mnohaletou praxí, ale i vyučující s krátkou pedagogickou činností. Odborná kvalifikovanost pedagogů je zejména na 1. stupni velmi dobrá, na 2. stupni jsou některé předměty vedeny vyučujícími bez odpovídající předmětové odbornosti. Na kvalitu výuky tato skutečnost neměla podstatný negativní vliv. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je plánovité, vychází z požadavků školy (např. akce pro celý pedagogický sbor) i vzdělávacích potřeb jednotlivých učitelů. Vyučující se v rámci možností účastní akcí metodického charakteru a jazykového vzdělávání. Ke specializačnímu studiu jsou pedagogové motivováni minimálně. Pouze jeden učitel je specialistou v oblasti informačních a komunikačních technologií, ostatní koordinátoři (ŠVP, environmentální výchovy, prevence sociálně patologických jevů apod.) odpovídající vzdělání nemají.

Prostorové podmínky školy nejsou v souvislosti s počtem žáků zcela optimální. Odborné pracovníky jsou zřízeny pro výuku některých předmětů (např. fyzika a chemie, informatika, praktické činnosti), pro další předměty (např. zeměpis, hudební nebo výtvarná výchova) jsou k dispozici polo odborné učebny, které jsou současně kmenovými třídami. Zařízení tříd je funkční, školní nábytek odpovídá tělesné výšce žáků, zejména na 1. stupni je nový, výškově stavitelný. V objektu školy je tělocvična s jednou šatnou, její součástí jsou sprchy; sociální zařízení zvlášť pro chlapce a dívky je umístěné mimo. Dle sdělení ředitelky školy je tato skutečnost organizačním důvodem pro dělení tříd 2. stupně na chlapce a dívky, kdy současně s výukou tělesné výchovy (např. skupina chlapců) probíhá výuka přírodopisu (skupina dívek). Dílčím nedostatkem je zázemí pro činnost ŠD. Jedno oddělení je umístěné v kmenové třídě, druhé v místnosti u školní jídelny a třetí v částečně upraveném školním bytě, kde je v jedné části i vlhké zdivo a hygienické zázemí je pouze jedno (určeno pro chlapce), dívky dochází ke školní jídelně. Šatny pro žáky ŠD jsou prostorově malé, v jedné z nich byla ponechána nezabezpečená lékárnička s léky. Součástí školy je areál školní zahrady s venkovním sportovním hřištěm.

Vedení školy průběžně rozvíjí a podporuje partnerské vztahy. Zákonní zástupci jsou zváni k účasti na akcích školy, na dobré úrovni je spolupráce s výborem sdružení rodičů, jehož členové pravidelně organizují „Dětský den“ či „Společenský večer“. Dalším kooperujícím subjektem je zřizovatel, který v posledním období financoval rekonstrukci budovy školy. Zástupci třídních kolektivů tvoří žákovskou radu, její připomínky se vedení školy snaží v rámci možností akceptovat a také podporuje jí organizované celoškolní akce pro spolužáky. Častá je spolupráce s magistrátním odborem sociálně-právní ochrany dětí a s Úřadem městského obvodu Pardubice VI. Školská rada plní povinnosti vyplývající ze školského zákona. Dalšími partnery, kteří se spolupodílejí na obohacování vzdělávací nabídky, jsou domy dětí, úřad práce, městská policie atd. Velmi dobré vztahy jsou udržovány s okolními mateřskými školami.

Finanční prostředky ze státního rozpočtu a provozní dotace od zřizovatele umožňují bezproblémovou realizaci vzdělávání dle školního vzdělávacího programu. Dalšími zdroji financí jsou pronájmy a úplata za zájmové vzdělávání. Každoročně škola získává i účelové dotace ve formě grantů (v oblasti environmentální výchovy a volnočasových aktivit).

Závěry, celkové hodnocení školy

Škola poskytuje vzdělávání v souladu se zařazením v rejstříku škol a školských zařízení. Při přijímacím řízení jsou dodržována zákonná ustanovení. Zohlednění vzdělávacích potřeb žáků se SVP bylo naplněno pouze částečně.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání byl dopracován a je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Školní vzdělávací program ŠD vyžaduje doplnění.

Z hlediska personálních podmínek je pozitivem vysoká odborná kvalifikovanost pedagogů, částečné rezervy lze konstatovat v zajištění předmětové odbornosti výuky na 2. stupni, na vzdělávání žáků tato skutečnost však neměla podstatný negativní vliv.

Nedostatky byly shledány v organizaci vzdělávání - vyšší počet vyučovacích hodin v jednom sledu, nedodržení stanoveného začátku vyučování a délky přestávky mezi vyučovacími hodinami. Výuka zeměpisu nebyla v některých ročnících vedena v souladu se ŠVP.

V rámci vzdělávání je zřetelná podpora environmentální výchovy. K rozvoji osobnosti žáků přispívají různé doplňující aktivity.

Škola má pro svoji činnost zajištěny nezbytné materiální podmínky, které se snaží průběžně modernizovat. Dílčím negativem jsou prostorové podmínky pro činnost školní družiny. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při vzdělávání má rezervy. Partnerské vztahy jsou rozvíjeny ve prospěch vzdělávání žáků.

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 30. 3. 2012 požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků

- **v organizaci vzdělávání tj. ve stanovení začátku vyučování, přestávek mezi vyučovacími hodinami a počtu vyučovacích hodin v dopoledním vyučování žáků 6. až 9. ročníku (§ 1 odst. 1, 5 a 3 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů),**
- **ve zpracování vnitřního řádu školní družiny (§ 30 odst. 1 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů),**
- **ve zpracování školního vzdělávacího programu školní družiny (§ 5 odst. 2 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů).**

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 30. 3. 2012 požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků

- **v poskytování vzdělávání v předmětu zeměpis v souladu se ŠVP (§ 164 odst. 1 písm. b) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů),**
- **ve vytváření podmínek pro zdravý vývoj žáků, v zajištění jejich bezpečnosti v tělesné výchově a školní družině (§ 29 odst. 1 a 2 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů).**

Zprávu o odstranění nedostatků a oznámení o přijetí opatření zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 24. 2. 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Olga Příhodová, školní inspektorka

Olga Příhodová v. r.

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mirka Machková v. r.

Mgr. Eva Škodová, školní inspektorka

Eva Škodová v. r.

Datum a podpis ředitelky školy a školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Pardubicích dne 28. 2. 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Božena Koblížková, ředitelka školy

Božena Koblížková v. r.

Připomínky ředitelky školy a školského zařízení

Připomínky nebyly podány.